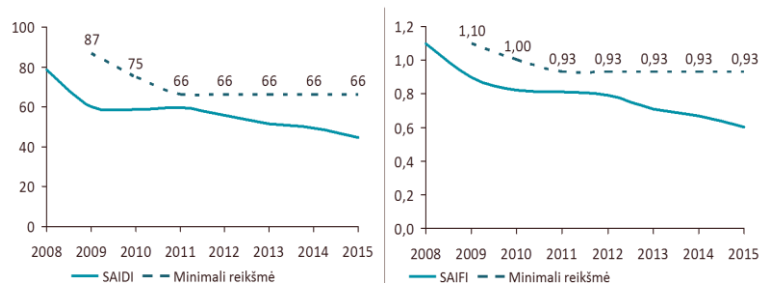

2007–2013 m. ES struktūrinės paramos panaudojimo energetikos sektoriui ir energijos vartojimo efektyvumui rezultatai

2007–2013 m. ES struktūrinės investicijos energetikos sektoriuje skirtos penkiems ūkiams: dujų, elektros, atsinaujinančių energijos išteklių, šilumos, pastatų renovavimo.

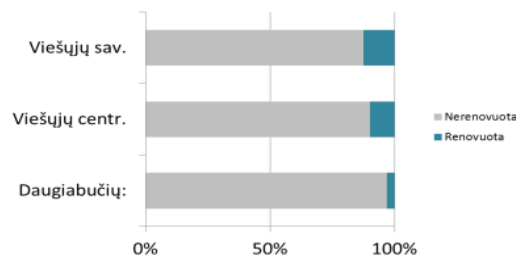

Elektros energijos tiekimo kokybė ir patikimumas vartotojams augo – neplanuotų elektros tiekimo nutraukimų trukmė (SAIDI) ir skaičius (SAIFI) mažėjo

Renovavus pastatus pasiekti reikšmingi energijos sutaupymai tiek viešosios paskirties pastatuose (279,22 GWh), tiek daugiabučiuose namuose (38,72 GWh).

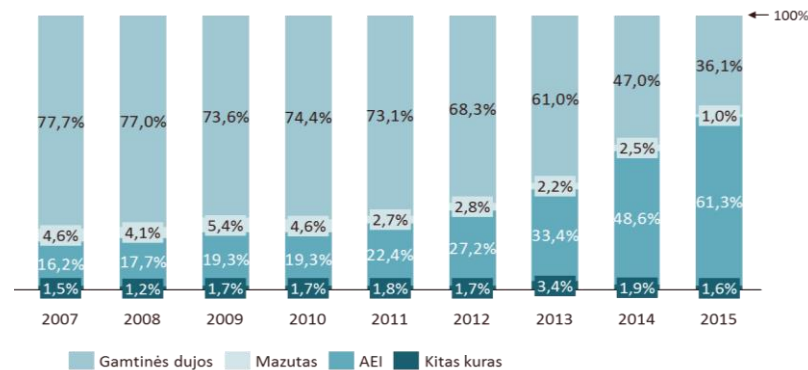
Tačiau renovacijos potencialas išlieka didelis

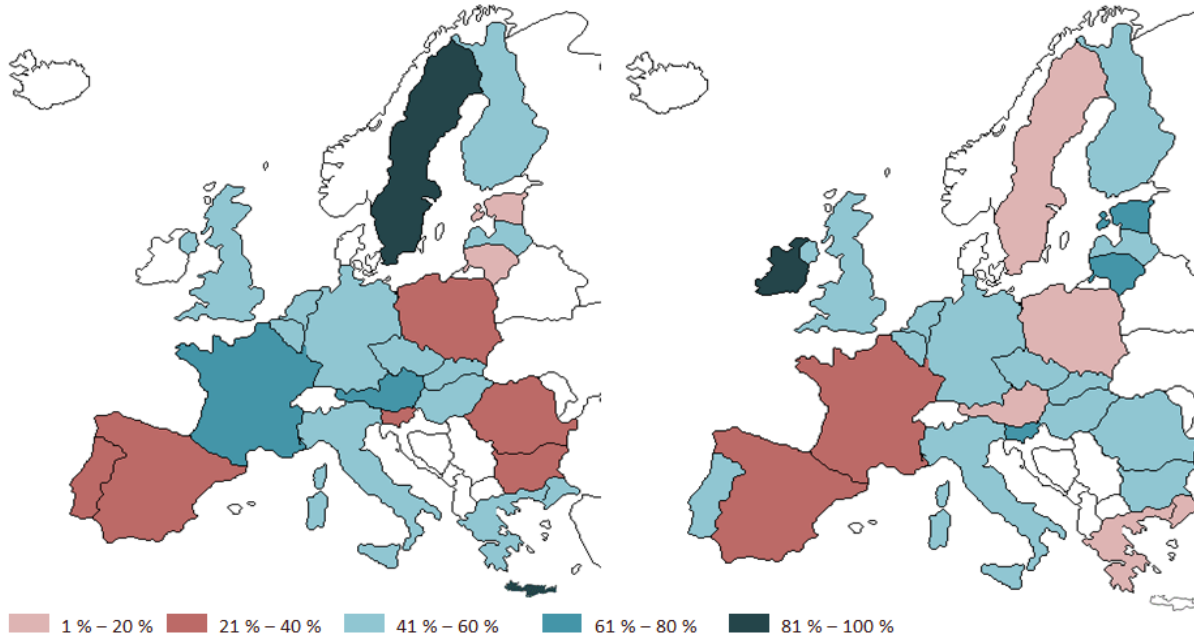
Dujų perdavimo sistemos sužiedijimas sukūrė prielaidas SGD terminalo prijungimui prie Lietuvos gamtinių dujų sistemos

Biokuro dalies augimas centriniam šildymui užtikrino mažesnes kainas vartotojams (jei ne biokuras, šilumos kainos vartotojams būtų didesnės 57,2 proc.)

ES lėšų pasiskirstymas valstybėse pagal kryptis, proc.

Dauguma Europos Sąjungos valstybių nagrinėjamoju 2007–2013 m. periodu investicijas nukreipė į AEI plėtrą. Valstybės, skiriančios didžiausią dalį AEI plėtrai, į energijos efektyvumą lėšų beveik neinvestuoja – pvz.: Švedija, Lenkija, Austrija, Graikija efektyvumui skiria mažiau nei 20 proc. visų energetikos sektoriaus lėšų. Vis dėlto, dalyje Vakarų Europos valstybių lėšų AEI ir energijos efektyvumui pasiskirstymas panašus – siekia apie 50 proc.

Vienas iš teigiamų pavyzdžių **Estijoje** – detalus energetinis auditas projektų atrankos procese. Tai leidžia finansavimui atrinkti būtent tuos pastatus, kurių renovacija prisidėtų prie didžiausių energijos vartojimo sutaupymų bei energijos efektyvumo didinimo.

Lenkija išsiskiria tuo, jog energijos efektyvumas veiksmų programose išskirtas kaip horizontalusis prioritetas, Tokiu būdu užtikrinamas visapusiškas energijos vartojimo efektyvumo didinimas šalyje.

Vokietijoje ES lėšos skirstomos priešingu principu nei Lietuvoje – nėra vieno centro, sprendžiančio, kaip paskirstyti gaunamas lėšas. Kitaip tariant, nors lėšos skirstomos decentralizuotai, tačiau kiekviena žemė išskiria sau aktualiausias problemas.

Siūlymai ir rekomendacijos

- **Energijos gamybos efektyvumo ir AEI panaudojimo energijos gamyboje rėmimas.** Atsižvelgiant į AEI ir energijos gamybos efektyvumo finansavimo paklausą, santykį, tarp prašytų ir skirtų finansavimo dydžių, patenkintų ir visų paraiškų santykį, vis dar neefektyviai energiją gaminančių subjektų mastą, AEI ir energijos gamybos efektyvumo priemonės turėtų būti ir toliau plėtojamoms 2014–2020 m. periodu.
- **Skolinimosi limitų nustatymas.** Rekomenduojame apsvaistyti galimybę taikyti ETPT modelį sudarant finansavimo sąlygas (finansų inžinerijos priemonėmis) taip, kad ETPT įmonei tektų rangos ir paklausos rizika ir paskola nebūtų traukiama į savivaldybių skolinimosi limitų apskaitą.
- **Finansavimo sąlygų keitimo dinamika.** Rekomenduojame planuojant priemones, atsižvelgti į proceso (pvz.: pastatų renovacijos) poreikį nacionaliniu mastu ir finansavimo sąlygas taikyti modeliu „nuo geresnių prie blogesnių“, taip paskatinant didesnę susidomėjimą rinkoje nuo pat priemonės pradžios.
- **Viešųjų pirkimų procedūrų stebėsenai ir konsultacijos.** Rekomenduojame energetikos srities ir energijos efektyvumo srities priemonių pareiškėjams parengti rekomendacinio pobūdžio viešųjų pirkimų dokumentų paketus, kurie būtų suderinti su viešųjų pirkimų tarnyba.